

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 17 november 2025

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

JORDBRUK

Lagstiftningsöverläggningar

3. Den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027: livsmedelstrygghet och inriktning av stöd

Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd

Peter Kullgren

Förslagets innehåll

Kommissionen presenterade den 17 juli 2025 ett reformförslag för den gemensamma jordbrukspolitiken, GJP, för perioden efter 2027. Förordningsförslaget anger särskilda villkor för genomförandet av unionens stöd till den gemensamma jordbrukspolitiken och kommer inom nästa programperiod ingå i fonden för genomförande av nationella och regionala partnerskapsplaner.

Den gemensamma jordbrukspolitiken ska i enlighet med artikel 3. d i förslaget till regelverk för nationella och regionala partnerskapsplaner bidra till ett mer riktat inkomststöd och långsiktig konkurrenskraft i jordbrukssektorn, att öka sektorns attraktionskraft och främja generationsskiften, att stärka jord- och skogsbrukets insatser för klimat och miljö, att stärka förmågan att hantera kriser och risker, att öka innovationstakten och skynda på den digitala omställningen samt öka tillgången till kunskap liksom att förbättra arbetsförhållanden och möjligheter att leva på landsbygderna.

Enligt kommissionens förslag ska en ökad styrning av det grundläggande arealbaserade inkomststödet ske genom att dels rikta stödet mot de som aktivt bidrar till livsmedelsförsörjningen, dels differentiera stödet mellan olika grupper av jordbrukare baserat på behov. Därutöver införs en stegvis neddragning av högre stödbelopp och ett stödtak, samt en bestämmelse om att pensionärer på sikt inte ska kunna få stöd. Kommissionen föreslår också att det ska vara obligatoriskt för medlemsstaterna att tillhandahålla ett förenklat inkomststöd för småbrukare, vilket även det ska riktas mot företag som bidrar till livsmedelsförsörjningen. Kommissionen föreslår vidare ökade möjligheter till produktionskopplade stöd och att det ska bli obligatoriskt för medlemsstaterna att erbjuda sådana. Kommissionen föreslår att det ska bli obligatoriskt för medlemsstaterna att införa stöd till deltagande i riskhanteringsverktyg i det fall det inte redan finns nationella system som tillhandahåller risktäckning för jordbrukare.

Förslag till svensk standpunkt

Regeringens grundläggande utgångspunkt i arbetet med GJP efter 2027 är att den kommande reformen ska leda till lönsamhet, konkurrenskraft och förenkling samtidigt som politiken bidrar till uppfyllandet av gemensamt beslutade miljö- och klimatåtaganden. En förändrad omvärldsbild innebär även att ett ökat fokus bör ligga på att främja en robust primärproduktion i hela landet som kan bidra till en trygg livsmedelsförsörjning och därigenom en ökad beredskap.

Regeringen anser att det är angeläget att det grundläggande inkomststödet i högre grad kan riktas mot de som aktivt bidrar till livsmedelsproduktionen och välkomnar kommissionens ambition i denna del. Regeringen ser möjligheter med att i högre grad kunna rikta stödet utifrån behov men menar

att det behöver finnas stor nationell flexibilitet för att kunna anpassa stödet efter bland annat naturgivna och strukturella förutsättningar i syfte att säkerställa en långsiktigt robust livsmedelsförsörjning och attraktivitet i näringen samt för att undvika komplex administration. Regeringen menar att det behövs en mångfald av företag och att både stora och små jordbruk bidrar till en robust primärproduktion. Hänsyn behöver tas till de olika behoven hos dessa företag så att stödsystemet sammantaget kan gynna den långsiktiga konkurrenskraften i sektorn. Det är angeläget att beakta andra redan befintliga stöd vars syfte är att stärka produktion med särskilda behov, exempelvis kompensationsbidraget som ger stöd till områden med naturliga begränsningar, och att ett ökat fokus på sådana stöd kan vara ett mer effektivt sätt att bidra till målen. Mot bakgrund av ovanstående behöver bestämmelserna om differentiering av det grundläggande arealbaserade inkomstödet ge stor flexibilitet för medlemsstaterna.

Kommissionens förslag om stegvis neddragning av högre stödbelopp kommer få negativa effekter på många av de jordbruksföretag i Sverige som i huvudsak bidrar till livsmedelsförsörjningen. Regeringen är därför negativ till förslaget. Till skillnad från dagens omfördelningsstöd, vilket fortsatt borde kunna rymmas inom ramen för en flexibel differentiering av inkomststödet, medför konstruktionen även tydliga tröskeffekter. Även ett stödtak riskerar att ge negativa konsekvenser och regeringen är tveksam till införandet av ett sådant. Om ett stödtak införs behöver det sättas högre än i kommissionens förslag eller ta hänsyn till geografiska skillnader. Regeringen anser att förslaget om att inte betala ut stöd till de som uppbär pension samt småbrukarstödet bör vara frivilliga för medlemsstaterna att införa.

Regeringen anser att möjligheten att koppla stöd till produktion kan vara viktiga för att stärka livsmedelsproduktionen i vissa sektorer och regioner. Det finns samtidigt en risk för en utveckling av GJP mot en mindre marknadsorienterad politik och regeringen anser därför preliminärt att andelen inkomststöd som får kopplas till produktion bör begränsas i förhållande till kommissionens förslag.

Grunden för en robust livsmedelsförsörjning är konkurrenskraftiga företag. Utöver de stöd som beskrivs ovan behöver det fortsatt finnas möjligheter inom GJP att på ett ändamålsenligt sätt stödja bland annat investeringar, generationsväxling, företag i områden med sämre förutsättningar, jordbrukets kunskaps- och innovationssystem, grön omställning och

klimateanpassning. Vad gäller riskhantering behöver det fortsatt vara frivilligt för medlemsstaterna att införa samt att ge stöd för deltagande i sådana verktyg.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

-

Fortsatt behandling av ärendet:

-

Faktrapomemoria: 2025/26:12 Reformpaket för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2027

Icke lagstiftande verksamhet

4. Handelsrelaterade jordbruksfrågor, inbegripet närmare förbindelser mellan EU och Ukraina

Information från kommissionen

Diskussion

Ansvarigt statsråd

Benjamin Dousa

Förslagets innehåll

Fokus för rådsmötet kommer att vara EU:s handelsrelation med Ukraina. Diskussionerna förväntas i första hand utgå ifrån hur det uppdaterade frihandelsavtalet (DCFTA) som trädde i kraft den 29 oktober kommer att genomföras, men även den mer långsiktiga handelsrelationen med Ukraina.

Förhandlingar pågår för närvarande med Indien, Thailand, Filippinerna och Malaysia samt Förenade Arabemiraten. Den 23 september kom EU och Indonesien slutligen överens om ett FTA efter nio års förhandlingar. Antagningsprocessen av Mercosur har ännu inte inletts i rådet, men kommissionen presenterade den 8 oktober sitt förslag om bilaterala skyddsåtgärder där parterna kan införa skyddsåtgärder för känsliga produkter, så som för kyckling och nötkött, inom redan överenskomna tullkvoter.

Ramöverenskommelsen med USA i somras har gått in i ett läge där praktiska implementeringsfrågor kring EU:s regelverk om sänkta tullar på amerikanska produkter, inklusive vissa jordbruks- och livsmedelsprodukter, tar mer plats. EU har ännu inte fattat något beslut om när tullsänkningarna ska införas, men beslut i rådet förväntas i närtid och därefter krävs trepartssamtal med Europaparlamentet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen fortsätter verka för ytterligare handelslättnader för Ukraina, och anser att de lättnader som beviljats i uppdaterade DCFTA inte är långtgående nog. Det är även viktigt att skyddsåtgärderna i DCFTA inte leder till fragmentering. Den långsiktiga målsättningen om Ukrainas framtida EU-medlemskap måste genomsyra de kommande diskussionerna om handelsrelationen. Kravet om att Ukraina senast den 31 december 2028 ska ha anpassat sina regler till relevanta EU-produktionsstandarder för djurvelfärd, användning av bekämpningsmedel och veterinärmediciner är viktigt. Ett sätt för att säkerställa att detta sker är enligt regeringen genom en tydlig och bindande regelvägkarta. För att Ukraina ska kunna uppnå kravet måste samordnad kapacitetsuppbyggnad och teknisk assistans utgå ifrån medlemsstaterna och kommissionen. Sverige ska bistå Ukraina utifrån dess behov. Regeringen anser att EU genom att fördjupa handeln med Ukraina stärker sin försörjningsberedskap på livsmedelsområdet och stärker konkurrenskraften i EU:s livsmedelsindustri. Regeringen verkar fortsatt även för att fler sektorer i Ryssland och Belarus blir föremål för handelsbegränsningar, inkl. fisksektorn.

Det är positivt att EU:s frihandelsagenda har resulterat i flera överenskomna avtal på senare tid, så som Mercosur och Mexiko, och nu även Indonesien. Genom närmare handelssamarbete med strategiskt utvalda länder minskar EU beroendet av enskilda marknader och förstärker försörjningskedjors motståndskraft.

Regeringen följer arbetet med att genomföra ramöverenskommelsen på nära håll, och anser att det är viktigt att bevaka att även USA genomför sina åtaganden i ramöverenskommelsen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Handelsrelaterade jordbruksfrågor var föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet den 18 oktober och samråd med EU-nämnden den 19 oktober inför jordbruks- och fiskerådet den 22-23 september.

Fortsatt behandling av ärendet:

-

Faktapromemoria:

-

FISKE

Icke lagstiftande verksamhet

5. Rådets förordning om fastställande för 2026 av fiskemöjligheterna i Atlanten och Nordsjön

Föredragning av kommissionen

Diskussion

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade den 29 oktober 2025 sitt årliga förslag till förordning om fiskemöjligheter för 2026 för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och i vissa vatten utanför unionen för 2026. Förslaget innehåller även associerade åtgärder i enlighet med EU:s fleråriga planer för demersala fiskbestånd. Förslaget vad gäller EU:s interna fiskemöjligheter följer de principer som fastställts i grundförordningen för den gemensamma fiskeripolitiken (EU) nr 1380/2013 samt kommissionens årliga policymeddelande COM(2025) 296 vad gäller fastställande av maximal tillåten fångst (TAC) och kvoter.

Förslaget till förordning täcker således dels de bestånd i EU:s vatten i Atlanten - Nordsjön, Skagerrak och Kattegatt - för vilka unionen autonomt

fattar beslut om nyttjandenivån, dels fiskemöjligheter utanför EU som förhandlas fram i samråd med tredjeländer eller inom ramen för regionala fiskeriförvaltningsorganisationer. Liksom tidigare år saknas än så länge angivna fångstnivåer för bestånd för vilka vetenskaplig rådgivning ännu saknas samt för bestånd som delas med tredje länder för vilka konsultationer pågår under hösten. Förslaget kommer därför att kompletteras med fångstnivåer för dessa arter inför att en politisk överenskommelse ska nås i rådet i december. Sedan Storbritanniens utträde ur unionen utgör bestånden som delas med tredje land en majoritet av de fiskemöjligheter som ingår i förordningen.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer och att kommissionen ska sträva efter dessa mål i konsultationer med tredje länder. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om beståndsstorlek över den nivå som kan ge maximalt hållbar avkastning (MSY), att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen, ekosystemansatsen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten och att den fleråriga förvaltningsplanen för Nordsjön ska tillämpas för de bestånd som omfattas av planen. Mot bakgrund av behovet att återuppbygga flera av bestånden, anser regeringen att Sverige bör verka för restriktivt sätta fiskemöjligheter.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förordningen har inte tidigare varit föremål för behandling i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingsresultatet vad gäller bestånd som delas med tredje länder kommer succesivt att föras in i förordningen som väntas bli föremål för politisk överenskommelse vid jordbruks- och fiskerådet i december 2025.

Faktapromemoria: -

6. Rådets förordning om fastställande för 2026 av fiskemöjligheterna i Medelhavet och Svarta havet

Föredragning av kommissionen

Diskussion

Ansvarigt statsråd:

Peter Kullgren

Förslagets innehåll:

Syftet med behandlingen i rådet är att ge tillfälle för diskussion gällande fastställande av fiskemöjligheterna för vissa bestånd och grupper av bestånd i Medelhavet och Svarta havet för 2026.

I förslaget som kommissionen presenterade den 22 september föreslås fastställande av gränser för högsta tillåtna fiskeansträngning samt fångstnivåer för flera arter, så som kummel, havskräfta och djuphavsräka. Dessa fiskemöjligheter fördelas mellan de berörda medlemsstaterna Spanien, Frankrike och Italien. Dessutom ska total tillåten fångstmängd (TAC) och kvoter för piggvar fastställas. Åtgärderna syftar till att bevara bestånden och säkerställa en hållbar förvaltning av fiskresurserna i de berörda regionerna.

Det övergripande målet med förslaget är att säkerställa att fiskbestånden når och bibehåller nivåer som möjliggör maximal hållbar avkastning (MSY). Den fleråriga planen för demersala bestånd i västra Medelhavet syftar till att uppnå en fiskeridödlighet som är förenlig med MSY genom stegvis anpassning av åtgärderna.

Fiskemöjligheterna ska även fastställas i enlighet med de avtal som ingåtts inom ramen för Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet (AKFM).

Gällande Svarta havet föreslås fastställande av en autonom kvot för skarpsill som syftar till att inte öka den nuvarande fiskeridödligheten. Vad gäller piggvar införlivas de totala TAC:er och kvoter som fastställts av AKFM. Förslaget har likt föregående år diskuterats i rådets förberedande organ under hösten 2025.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens grundinställning är att det är angeläget att EU verkar för att nå målen som sätts upp inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken, inklusive mål avseende den externa dimensionen i enlighet med del VI i EU:s gemensamma fiskeripolitik (GFP).

När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen att det är angeläget att nå målen om MSY, att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsansatsen utgör grunden för besluten.

Mot denna bakgrund har regeringen inga invändningar mot kommissionens förslag.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förordningen för 2026 har inte tidigare varit föremål för behandling i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förordningen väntas bli föremål för politisk överenskommelse vid jordbruks- och fiskerådet i december 2025.

Faktapromemoria: -

7. Övriga frågor

Jordbruk

7a. Den årliga lägesrapporten för 2025 om förenkling, genomförande och efterlevnad (hälsa och djurvelfärd)

Information från kommissionen

På rådsmötet väntas ansvarig kommissionär för hälsa och djurvelfärd, Olivér Várhelyi, presentera en prestationsrapport för perioden 1 januari–31 juli 2025. Syftet med rapporten är att redogöra för de framsteg som gjorts inom hälsa och djurvelfärd, med särskilt fokus på förenkling av regelverk, effektiv tillämpning och genomförande. Rapporten syftar även till att främja dialog

och fortsatt samarbete mellan medlemsstaterna inom det aktuella politikområdet.

7b. Information om konferensen ”One Health” i Köpenhamn 5-6 november

Information från ordförandeskapet

Det danska ordförandeskapet ordnar en internationell One Health konferens i Köpenhamn tillsammans med WHO:s regionala EU-kontor. Fokus för mötet är att stärka samarbetet mellan myndigheter, dela goda erfarenheter och identifiera effektiva lösningar för hälsoutmaningar som rör human hälsa, djurhälsa, växthälsa och livsmedelssäkerhet. Det kommer att ske utbyte av kunskap kring antimikrobiell resistens, pandemier, epidemier och zoonoser liksom kring miljöföroreningar och livsmedelssäkerhet.